Euroopa Parlament
2024-2029

VASTUVÕETUD TEKSTID

P10_TA(2026)0251

Digivara – Euroopa Liidu finantssüsteemi konkurentsivõime ja terviklikkusega seotud probleemid

Euroopa Parlamendi 7. juuli 2026. aasta resolutsioon digivara kohta – Euroopa Liidu finantssüsteemi konkurentsivõime ja terviklikkusega seotud probleemid (2025/2208(INI))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse Euroopa Keskpanga (EKP) 2025. aasta novembri finantsstabiilsuse ülevaadet,

– võttes arvesse EKP 3. märtsi 2026. aasta töödokumenti nr 3199 stabiilse krüptovara ja rahapoliitika ülekandumise kohta,

– võttes arvesse Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu 25. septembri 2025. aasta soovitust kolmanda riigiga seotud mitme emitendiga stabiilse krüptovara skeemide kohta,

– võttes arvesse Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu 2025. aasta oktoobri aruannet „Crypto-assets and decentralised finance – Report on stablecoins, crypto-investment products and multi-function groups“ (Krüptovara ja detsentraliseeritud rahandus – aruanne stabiilse krüptovara, krüptoinvesteerimistoodete ja multifunktsionaalsete rühmade kohta),

– võttes arvesse Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (ESMA) 19. märtsi 2025. aasta suuniseid krüptovara finantsinstrumendiks liigitamise tingimuste ja kriteeriumide kohta,

– võttes arvesse Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA) 2024. aasta detsembri aruannet tokeniseeritud hoiuste kohta,

– võttes arvesse EBA 2025. aasta oktoobri aruannet „Report on tackling ML/TF risks in crypto-asset services through supervision – Lessons learned from recent cases“ (Aruanne krüptovarateenustest tulenevate rahapesu ja terrorismi rahastamise riskidega tegelemise kohta järelevalve kaudu – hiljutistest juhtumitest saadud õppetunnid),

– võttes arvesse Rahvusvahelise Valuutafondi finants- ja arengualase ajakirja 2025. aasta septembri väljaannet „Stablecoins and the future of finance“ (Stabiilne krüptovara ja rahanduse tulevik)[1],

– võttes arvesse Rahvusvahelise Väärtpaberijärelevalve Organisatsiooni 2025. aasta novembri aruannet „Tokenisation of financial assets“ (Finantsvara tokeniseerimine),

– võttes arvesse Rahvusvaheliste Arvelduste Panga (BIS) 2025. aasta juuni majandusaruannet,

– võttes arvesse finantsstabiilsuse nõukogu (FSB) 16. oktoobri 2025. aasta aruannet „Thematic Review on FSB Global Regulatory Framework for Crypto-asset Activities“ (Finantsstabiilsuse nõukogu krüptovaraga seotud tegevuse ülemaailmse õigusraamistiku temaatiline läbivaatamine),

– võttes arvesse finantsstabiilsuse nõukogu 22. oktoobri 2024. aasta seisundiaruannet „G20 Crypto-asset Policy Implementation Roadmap“ (G20 krüptovarapoliitika rakendamise tegevuskava),

– võttes arvesse finantsstabiilsuse nõukogu 22. oktoobri 2024. aasta seisundiaruannet tokeniseerimise mõju kohta finantsstabiilsusele,

– võttes arvesse Inglismaa keskpanga 10. novembri 2025. aasta konsultatsioonidokumenti „Proposed regulatory regime for sterling-denominated systemic stablecoins“ (Kavandatud õigusraamistik naelsterlingis nomineeritud süsteemse stabiilse krüptovara jaoks),

– võttes arvesse majanduse juhtimise ning majandus- ja rahaliidu kontrollimise üksuse 2025. aasta novembri ülevaadet „Digital assets: EU regulatory framework, market uptake, risks and challenges“ (Digivara: ELi õigusraamistik, turuleviimine, riskid ja probleemid),

– võttes arvesse Majandusliku Koostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) 9. jaanuari 2025. aasta poliitikadokumenti „Tokenisation of assets and distributed ledger technologies in financial markets – Potential obstacles to market development and policy implications“ (Varade tokeniseerimine ja hajusraamatu tehnoloogia finantsturgudel – võimalikud takistused turu arengule ja poliitiline mõju)[2],

– võttes arvesse kodukorra artiklit 55,

– võttes arvesse majandus- ja rahanduskomisjoni raportit (A10-0186/2026),

---

1 Rahvusvaheline Valuutafond, „Stablecoins and the future of finance“, *Finance & Development*, köide 62, väljaanne 3, 3. september 2025, Rahvusvaheline Valuutafond, Washington, https://doi.org/10.5089/9798400297649.022.

2 OECD ettevõtlus- ja rahanduspoliitika dokumendid, nr 75.

A. arvestades, et EKP 2024. aasta novembri tarbijaootuste uuringu kohaselt omas krüptovara keskmiselt 9,7 % uuringus osalenutest või nende leibkonna liikmetest, neist 54 %-l oli krüptovara alla 1 000 euro ja 91 %-l alla 20 000 euro;

B. arvestades, et 10. veebruari 2026 seisuga oli krüptovara ülemaailmne turukapitalisatsioon kokku 2,03 triljonit eurot, kusjuures stabiilse krüptovara turuosa oli erasektori andmeallikate põhjal 12,9 % ehk 261 miljardit eurot; arvestades, et EKP töödokumendi nr 3199 kohaselt osutavad turuootused stabiilse krüptovara emiteerimise jõulisele kasvule;

C. arvestades, et tokeniseeritud vara moodustas 2026. aasta veebruaris ligi 1 % ülemaailmsest digivarast ja see osakaal kasvab ühtlustamata erasektori andmeallikate põhjal kiiresti;

D. arvestades, et erasektori andmeallikate põhjal töötas 2025. aastal kogu maailmas krüptoalal üle 1,6 miljoni töötaja, kusjuures ELil on selles valdkonnas suur, kuid kahanev osakaal;

E. arvestades, et määruse (EL) 2022/858[3] (mis käsitleb hajusraamatu tehnoloogial põhinevate turutaristute katsekorda) artikli 2 punktis 1 on „hajusraamatu tehnoloogia“ ehk „DLT“ määratletud kui „tehnoloogia, mis võimaldab hajusraamatute toimimist ja kasutamist“; arvestades, et artikli 2 punktis 2 on „hajusraamat“ määratletud kui „teabehoidla, mis säilitab andmeid tehingute kohta ja mida jagatakse ning sünkroniseeritakse DLT võrgusõlmede vahel konsensusmehhanismi abil“;

F. arvestades, et määrusega (EL) 2023/1114 (mis käsitleb krüptovaraturge)[4] (krüptovaraturgude määrus), kehtestatakse krüptovara ühtlustatud raamistik ELis, eristades kolme peamist kategooriat – nimelt e-raha tokeneid, mis järgivad oma väärtuse stabiliseerimiseks üht ametlikku vääringut, varapõhiseid tokeneid, mis järgivad oma väärtuse stabiliseerimiseks mõnda muud väärtust või õigust või nende kombinatsiooni, sealhulgas üht või mitut ametlikku vääringut, ning muud krüptovara, mis on väärtuse või õiguse digitaalne esitus, mida on võimalik üle kanda ja salvestada elektrooniliselt, kasutades hajusraamatu tehnoloogiat või sarnast

---

[3] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2022. aasta määrus (EL) 2022/858, mis käsitleb hajusraamatu tehnoloogial põhinevate turutaristute katsekorda ning millega muudetakse määrusi (EL) nr 600/2014 ja (EL) nr 909/2014 ning direktiivi 2014/65/EL (ELT L 151, 2.6.2022, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/858/oj).

[4] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. mai 2023. aasta määrus (EL) 2023/1114, mis käsitleb krüptovaraturge ning millega muudetakse määrusi (EL) nr 1093/2010 ja (EL) nr 1095/2010 ning direktiive 2013/36/EL ja (EL) 2019/1937 (ELT L 150, 9.6.2023, lk 40, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1114/oj).

tehnoloogiat ja mis ei kuulu muudesse kategooriatesse;

G. arvestades, et krüptovaraturgude määruse artikli 2 punkti 4 kohaselt jäetakse selle kohaldamisalast välja krüptovara, mis kvalifitseerub kehtiva ELi õiguse kohaselt finantsinstrumendiks, hoiuseks, fondiks, väärtpaberistamiseks, kindlustus- või pensionitooteks, millega tagatakse, et sellise krüptovara suhtes kohaldatakse jätkuvalt asjakohaseid valdkondlikke õigusraamistikke ja mis kajastab ELi finantsteenuseid käsitleva õiguse tootepõhist järelevalvemudelit;

H. arvestades, et USA uus administratsioon on krüptovarale märkimisväärselt avatum, mis on viinud oluliste õigusaktide vastuvõtmiseni ja leebema lähenemisviisini järelevalveasutuste poolse jõustamise suhtes; arvestades, et Ameerika Ühendriikide regulatiivne lähenemisviis on alles kujundamisel ning USA poliitikakujundajad ja reguleerivad asutused osutavad üldiselt hoopis „digivarale“, mida üldiselt mõistetakse nii, et see hõlmab väärtuse või õiguste krüptograafilist digitaalset esitust, mis on tagatud hajusraamatus, sealhulgas krüptoraha, stabiilset krüptovara ja teatavaid tokeniseeritud instrumente;

Ülevaade

1. toetab pikaajalist eesmärki, et lähenemine ELi finantsteenuste õigusraamistikule oleks kogu süsteemi hõlmav, tegevuspõhine ja tehnoloogiliselt neutraalne;

2. rõhutab, et hajusraamatud ja varade tokeniseerimine võivad toetada hoiuste ja investeeringute liidu eesmärke, hõlbustades piiriüleseid investeeringuid, vähendades turu killustatust ning võimaldades tõhusamat ja kaasavamat kapitaliturgude taristut kogu ELis; rõhutab koostalitlusvõime otsustavat rolli;

3. toonitab, et uute tehnoloogiate kujunemine rahanduses tekitab õigus- ja järelevalveraamistikule uusi probleeme; võtab teadmiseks digivara mitmekesisuse ja tunnistab, et sellega seotud riskid ja äripotentsiaal on eri kategooriates erinevad; kinnitab oma pühendumust ELi õigusraamistike sihipärasele muutmisele, et arendada välja tugevad digivarapõhised ELi kapitaliturud ja maksetaristu; nõuab tungivalt, et komisjon hindaks krüptovaralaenude andmise ja võtmise, sealhulgas panustamise, mitteasendatavate tokenite ja detsentraliseeritud rahastamise reguleerimise vajalikkust ja teostatavust krüptovaraturgude määruse alusel;

4. rõhutab krüptograafiliselt turvatud hajusraamatute ja sarnaste tehnoloogiate potentsiaalset innovatsiooni- ja ühenduvussuutlikkust finantsteenuste taristu jaoks nii ELis kui ka ELi ülemaailmset rolli arvestades; rõhutab, et prognoositav ja innovatsioonisõbralik regulatiivne keskkond on oluline, et tagada investeeringute ja tehnoloogiarenduse jäämine ELi ning selleks, et edendada konkurentsivõimet ja usaldust eurodes nomineeritud finantstaristu vastu;

Krüptovara

5. tunnistab, et EL oli üks esimesi jurisdiktsioone, kus võeti koos krüptovaraturgude määrusega vastu spetsiaalne krüptovara kord ja rakendati seda ning finantssektoris kohaldati hajusraamatu tehnoloogiat; kutsub komisjoni üles tagama tihedas koostöös EBA, ESMA, Rahapesu ja Terrorismi Rahastamise Tõkestamise Ameti (AMLA) ja riiklike pädevate asutustega krüptovaraturgude määruse tulemuslik jõustamine; kutsub liikmesriike üles hoiduma lisanõuete ja -kohustuste kehtestamisest väljaspool krüptovaraturgude määruse või rahaülekannete määruse[5] raamistikku;

6. rõhutab, kui oluline on tugevdada andmesuutlikkust, eelkõige seoses finantsvõimendusega krüptovarasektoris ja seostega pangandusväliste finantsasutuste sektoriga; nõuab tungivalt, et komisjon jälgiks täiendavalt krüptovara seotust finantssüsteemiga; märgib, et tagatiseta krüptovara võib tekitada lisariske ja volatiilsust;

7. kutsub EBAt, ESMAt, AMLAt, Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalvet, riiklikke pädevaid asutusi, EKPd ja Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu üles tugevdama järelevalvedialoogi oluliste multifunktsionaalsete rühmade üle; rõhutab vajadust ühtlustada krüptovaraturgude määruse poliitikaraamistik oluliste multifunktsionaalsete rühmade osas;

8. tunnistab, et hajusraamatu tehnoloogiad toovad finantsjärelevalveasutuste jaoks kaasa uusi tehnoloogilisi ja tegevuslikke kaalutlusi, sealhulgas küsimusi, mis on seotud nutilepingute turvalisuse, detsentraliseeritud võrkude juhtimise, kübervastupidavusvõime ja operatsiooniriski juhtimisega; kutsub järelevalveasutusi üles arendama piisavat tehnilist oskusteavet, et neid tekkivaid turutaristuid tulemuslikult mõista ja seirata;

9. väljendab muret krüptovara rolli üle rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise määrustest ja sanktsioonidest kõrvale hoidmisel; rõhutab, kui oluline on tugevdada järelevalvevahendeid, täitmise tagamist ja vastavusstandardeid, et tegeleda rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise riskidega, sealhulgas tõhusaid „tunne oma klienti“ standardeid ja maksete seiret; toonitab, kui oluline on, et uurimisasutused kasutaksid krüptovara taga olevat tehnoloogiat, et tõkestada krüptokuritegusid, ning teeksid üksteisega koostööd avastatud või teatatud ebaseaduslike tehingute tõkestamisel;

---

[5] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. mai 2023. aasta määrus (EL) 2023/1113, mis käsitleb rahaülekannetes ja teatavates krüptovaraülekannetes edastatavat teavet ning millega muudetakse direktiivi (EL) 2015/849 (ELT L 150, 9.6.2023, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1113/oj).

10. märgib, et tekkinud on hübriidtooted, milles on ühendatud krüptovara ja traditsiooniliste finantsinstrumentide omadused, mis võib tekitada õiguskindlusetust;

Finantsinstrumentide tokeniseerimine

11. märgib, et määruse (EL) 2022/858 põhjenduses 3 on finantsinstrumentide „tokeniseerimine“ määratletud kui finantsinstrumentide digitaalne esitamine hajusraamatutes või traditsiooniliste varaklasside emiteerimine tokenite kujul, et neid oleks võimalik emiteerida, säilitada ja üle kanda hajusraamatus;

12. rõhutab, et finantsvara tokeniseerimine iseenesest ei muuda selle vara õiguslikku olemust ega peamisi majanduslikke omadusi; rõhutab, et tokeniseeritud finantsinstrumendid peavad andma traditsiooniliste väärtpaberitega seotud õigustega samaväärsed õigused, et vältida regulatiivset arbitraaži ja kaitsta investoreid;

13. väljendab heameelt tokeniseerimise võimaliku kasu üle finantsvaraga kauplemisel, näiteks suurema tõhususe ja läbipaistvuse, vastaspoole riski ja tegevuskulude vähenemise, nutilepingute ja osalisest omandist tuleneva suurema likviidsuse üle, märkides samas, et sellega seotud nõrkusi tuleks seirata;

14. nõuab tungivalt, et komisjon hõlbustaks ja julgustaks finantsteenuste tokeniseerimist, nõudes koostalitlusvõimet ja vältides killustumist, säilitades standardid kogu ühtsel turul ja pakkudes taristut;

15. tunnustab EKP püüdlusi, et pakkuda lahendusi, sealhulgas taristut, millega kaasneb keskpanga hulgidigivääringu võimalus, mis võimaldab raha- ja varaosa arveldamist ühises hajusraamatus, täiendades tokeniseeritud kommertspangahoiuseid ja stabiilset krüptovara;

16. rõhutab Euroopa tokeniseeritud turu ülemaailmse ühendatuse potentsiaali; rõhutab rahvusvahelise koostöö tähtsust kategoriseerimise kriteeriumide, põhimõtete ja standardite ühtlustamiseks; toetab BISi tööd piiriülese maksekoostöö valdkonnas;

17. väljendab heameelt käimasolevate arutelude üle hajusraamatu tehnoloogia katsekorra üle, mis on osa turuintegratsiooni ja järelevalve paketist;

Stabiilne krüptovara

18. märgib, et stabiilne krüptovara võib krüptovaraturgude määruse õigusraamistiku alusel kuuluda kahte kategooriasse – varapõhiste tokenite ja e-raha tokenite alla;

19. märgib, et stabiilne krüptovara on üks erasektori rahaloome vorme ja selle majanduslik funktsioon sarnaneb vahetuskursiga sidumisele,

rahaturufondidele ja nn kitsastele pankadele; rõhutab siiski, et krüptovaraturgude määrusega keelatakse e-raha tokenite emitentidel ja krüptovarateenuse osutajatel maksta e-raha tokenite pealt otseselt või kaudselt intressi ning stabiilsel krüptovaral puudub otsene juurdepääs keskpankadele ja nende omanikele ning selline vara ei ole kaetud hoiuste tagamise skeemidega; võtab teadmiseks stabiilse krüptovaraga seotud devalveerimise või lahtisidumise ja vahendajatest loobumise riskid;

20. juhib murega tähelepanu USA dollarites nomineeritud stabiilse krüptovara jätkuvale kiirele levikule ja domineerimisele, mis võib nõrgendada ELi rahalist suveräänsust, suurendada finantsstabiilsuse riske, takistada rahapoliitika ülekandumist ja suurendada välissõltuvust maksete osas;

21. väljendab heameelt selle üle, et krüptovaraturgude määruse alusel on tekkinud eurodes nomineeritud e-raha tokenid, ning julgustab neid arendama, et toetada ELi makseinnovatsiooni, ELi finantsturgude konkurentsivõimet ja euro rahvusvahelist rolli, sealhulgas kiiremate ja odavamate piiriüleste maksete kaudu, mis täiendavad tokeniseeritud hoiuseid ja keskpanga hulgidigivääringut; rõhutab ühtlustatud likviidsusriski- ja kriisiohjeraamistike, sealhulgas lunastamise kaskaadkorra ja reservide eraldamise nõuete tähtsust; märgib, et EKP on seisukohal, et muus vääringus kui euros nomineeritud stabiilne krüptovara võib ohustada rahapoliitikat, kui selle kasutamine muutub laialdaseks; väljendab ettevaatlikkust nn pöördumisalgatuse klausli väärkasutamise suhtes;

22. tunnistab, et ELi õiguses on vaja õiguskindlust seoses stabiilse krüptovara mitmekordse emiteerimise võimalusega ELi üksuse ja ELi-välise üksuse poolt, kusjuures mõlema üksuse emiteeritud digitaalne stabiilne krüptovara oleks täielikult asendatav ja eristamatu; tuletab meelde, et Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu on hoiatanud mitme emitendiga emissiooni kui võimaliku negatiivse mõju ülekandumise kanali eest; rõhutab vajadust tagada, et selliste kavade toimimine ELis põhineks õiguskindlusel ja tugeval õigusraamistikul, millega nähakse ette tugevad usaldatavusnõuete kaitsemeetmed, tugevad koostöökokkulepped ja tõhustatud kriisiohjeprotokollid; toonitab, kui oluline on edendada ülemaailmse stabiilse krüptovara reguleerimise ja järelevalve rahvusvahelist koordineerimist, et töötada välja rahvusvahelised standardid;

23. väljendab heameelt esialgse kokkuleppe üle ettepanekute kohta võtta vastu makseteenuste direktiiv[6] ja määrus[7] ning lihtsustatud tegevusloa andmise lahenduse üle krüptovarateenuse osutajatele, kellele on krüptovaraturgude määruse alusel juba tegevusluba antud, et hoida ära tarbetu regulatiivne kattumine, mille suhtes kohaldataks ühtlustatud menetlust, säilitades samal ajal asjakohased riskikontrollid ja osutades üksnes taotluses täpsustatud teenuseid;

Valdkondadevahelised kaalutlused

24. rõhutab, et koostalitlusvõime on digirahanduses väga oluline, mis eeldab näiteks ülekantavat digiidentiteeti ja kontrollitavaid identimisandmeid, mis on võrguülest turutaristut võimaldavad komponendid; rõhutab, et juriidilise isiku tunnuse / kontrollitava juriidilise isiku tunnuse tüüpi lähenemisviise tuleks hinnata kui taristu klassi kuuluvaid vahendeid; kutsub komisjoni üles tegema koostööd Euroopa ja rahvusvaheliste standardiorganisatsioonidega, et töötada välja ühised tehnilised standardid ja protokollid digivara, nutilepingute ja digiidentiteedi jaoks;

25. väljendab heameelt käimasolevate digieuro arutelude üle, sealhulgas ettevalmistuste üle nii jae- kui ka hulgikasutuseks, ning toetab käimasolevaid lühiajalisi (Pontes) ja pikaajalisi (Appia) hajusraamatu projekte keskpangaraha hulgiarvelduse jaoks; kutsub komisjoni ja EKPd üles tagama, et tulevased digieurolahendused töötatakse välja selleks, et hõlbustada koostalitlusvõimet hajusraamatu taristutega ja tagada täiendavus sularaha suhtes;

26. peab kahetsusväärseks, et EL sõltub hajusraamatu taristu puhul ELi-välistest teenuseosutajatest; rõhutab, et tuleks teha hoolikat seiret selle üle, kuidas USA administratsioon digivara käsitleb;

27. võtab teadmiseks käimasolevad arutelud krüptovarateenuse osutajate järelevalve üle seoses ESMA rolliga turuintegratsiooni ja järelevalve paketi osana;

o
o o

28. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

---

6 Komisjoni 28. juuni 2023. aasta ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, milles käsitletakse makseteenuseid ja e-raha teenuseid siseturul ning millega muudetakse direktiivi 98/26/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks direktiivid (EL) 2015/2366 ja 2009/110/EÜ (COM(2023)0366).

7 Komisjoni 28. juuni 2023. aasta ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse makseteenuseid siseturul ning millega muudetakse määrust (EL) nr 1093/2010 (COM(2023)0367).